

Etusivu > ... > Oikeudenkäyntimenettelyt > Digitalisointiasetus – Jäsenvaltioiden Ilmoitukset > Estonia

Digitalisointiasetus – Jäsenvaltioiden ilmoitukset

Sisällön tuottaja:

Viro

Viro

Tällä sivulla on tietoa jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2023/2844 nojalla tekemistä ilmoituksista.

1. Tuomioistuinten tai muiden viranomaisten kanssa viestimiseen käytettävät kansalliset tietotekniset portaalit

Asetuksen 17 artiklan 1 kohdan a alakohta – tuomioistuinten tai muiden viranomaisten kanssa viestimiseen käytettävät kansalliset tietotekniset portaalit

- kansallisen tietoteknisen portaalin nimi ja linkki siihen;

E-toimik: <https://etoimik.rik.ee/>

- tiedot siitä, onko kansallinen tietotekninen portaalit ainoastaan jäsenvaltionne kansalaisten, siellä asuvien ja/tai sen alueelle sijoittautuneiden oikeushenkilöiden käytettävissä vai onko pääsyoikeus myös muiden maiden kansalaisilla, muissa maissa asuvilla henkilöillä, toisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneilla oikeushenkilöillä ja/tai muiden jäsenvaltioiden asianajajilla tai edustajilla;

Portaalia voivat käyttää kaikki, joilla on käytössään Viron sähköisen tunnistamisen väline (henkilökortti, mobiili-ID tai smart-ID). Ulkomaalaiset voivat hakea ”sähköistä oleskelua”, joka mahdollistaa myös sähköisen tunnistamisen.

- mihin tarkoituksiin portaalia käytetään;

Portaalia käytetään asiakirjojen toimittamiseen ja vastaanottamiseen ja asiakirja-aineistoon tutustumiseen oikeudenkäynneissä. Lisäksi portaalit tarjoaa mahdollisuuden saada oikeudenkäynnin aikataulun ja menettelyyn liittyviä määräaikoja ja muistutuksia. Portaalit kautta on mahdollista toimittaa asiakirjoja poliisille ja syyttäjänvirastolle sekä tutustua rikokseen liittyvään asiakirja-aineistoon. Portaalissa käyttäjät voivat panna vireille täytäntöönpanomenettelyn ja tarkastella rikosrekisteriään.

- miten käyttäjät tunnistetaan;

Tunnistukseen käytetään henkilökorttia, mobiili-ID:tä, smart-ID:tä tai vankien tapauksessa kasvojentunnistusta (edellyttää sähköistä tunnistamista).

- onko portaalit käytölle erityisvaatimuksia, ja jos on, mitä;

Asianajajien sekä valtion ja paikallishallinnon virkamiesten tulee käyttää ainoastaan E-toimik-portaalia yhteydenpidossa tuomioistuimen kanssa. Jos portaalit käyttäjä ei ole hyväksynyt tuomioistuimen hänelle lähettämiä asiakirjoja 20 päivän kuluessa, portaalit käyttäjän oikeutta käyttää portaalia rajoitetaan.

2. Kansallinen lainsäädäntö videoneuvotteluista siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa

Asetuksen 17 artiklan 1 kohdan b alakohta – kansallinen lainsäädäntö videoneuvotteluista siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa

Tässä jaksossa olevien tietojen olisi annettava videoneuvotteluihin osallistuville henkilöille riittävät tiedot kansallisesta lainsäädännöstä ja menettelyistä, jotka mahdollistaisivat heidän osallistumisensa etäkäsittelyyn. Tiedoissa olisi ilmoitettava seuraavat asiat:

- tiedot sovellettavista kansallisesta lainsäädännöstä ja menettelyistä sekä sovellettavista prosessuaalisista oikeuksista ja takeista, jotka koskevat kuulemisten järjestämistä videoneuvottelun tai muun etäviestintätekniikan avulla;

Siviilioikeudellisiin menettelyihin osallistumiseen sovelletaan [siviiliprosessilain](#) 350 §:ää.

350 §. Istuntoon osallistuminen etänä

1) Tuomioistuin voi järjestää etäosallistumisen sisältävän istunnon siten, että menettelyn osapuoli tai hänen edustajansa tai avustajansa voi olla istunnon aikana toisaalla ja toteuttaa sieltä menettelyyn liittyviä toimia reaaliaikaisesti.

2) Myös todistajaa tai asiantuntijaa voidaan kuulla tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, ja menettelyn asianosainen, joka on toisaalla, voi esittää heille kysymyksiä.

3) Jos istuntoon osallistutaan etänä, on varmistettava teknisesti kunkin asianosaisen oikeus esittää huomautuksia, lausuntoja ja pyyntöjä sekä ottaa kantaa muiden asianosaisten huomautuksiin, lausuntoihin ja pyyntöihin, samoin kuin kaikki muut istunnon edellytykset välitettäessä kuvaa ja ääntä reaaliaikaisesti muualla olevalta osapuolelta tuomioistuimeen ja päinvastoin. Pääosapuolten ja todistajan suostumuksella – hakemusmenettelyssä pelkästään todistajan suostumuksella – todistajaa voidaan kuulla etäkuulemisia koskevien sääntöjen mukaisesti myös puhelimitse.

- tiedot siitä, voivatko ainoastaan tuomioistuimet järjestää videoneuvotteluja digitalisointiasetuksen 5 artiklan nojalla vai onko myös muilla viranomaisilla tämä mahdollisuus; jos myös muilla viranomaisilla on oikeusperusta videoneuvottelujen järjestämiselle, täsmentäkää, millä viranomaisilla ja missä menettelyissä;

Edellä mainittujen säädösten perusteella videoneuvotteluja voivat järjestää ennen kaikkea tuomioistuimet.

- tiedot siitä, onko kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista, että tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen järjestää istunnon viran puolesta;

Tuomioistuin päättää, onko videoistunnon järjestäminen mahdollista ja tarpeellista. Tuomioistuin päättää muun muassa siitä, onko menettelyn osapuolten mahdollista osallistua videokäsittelyyn.

- tiedot jäsenvaltiossa saatavilla olevasta videoneuvotteluteknologiasta tai yleisimmin käytetystä videoneuvottelualustasta/-ratkaisusta;

Käytössä ovat Skype (tavanomainen), Cisco (paikan päällä käytettävä ja turvallisin ratkaisu) ja Microsoft Teams. Niistä yleisimmin käytetään Ciscoa, joka on yhteensopiva tuomioistuinten nykyisin käytössä olevien laitteiden ja tietojärjestelmien kanssa.

- tiedot menettelyvaatimuksista, joiden mukaisesti osapuoli voi antaa lausuntonsa videoneuvottelun tai muun etäviestintätekniikan käytöstä kuulemisessa;

Tähän sovelletaan siviiliprosessilaissa vahvistettuja, kuulemisia koskevia sääntöjä.

- säädetäänkö kansallisessa lainsäädännössä kuulemisten tallentamisesta ja jos säädetään, tiedot tallenteiden säilyttämisestä ja levittämisestä;

Tuomioistuimet käyttävät SALME-ohjelmistoa (puheentunnistusteknologiaa). Virossa kaikki istunnot nauhoitetaan. Tuomioistuimen on päätettävä, tehdäänkö tallenteesta transkriptio vai tuotetaanko tallenne, joka sisältää sekä tekstiä että osan äänitallenteesta. SALME on ohjelmisto, joka on kehitetty tuomioistuimille istuntojen tallentamiseen ja transkriptioiden tuottamiseen tallenteista. Menettelyn osapuolet eivät tarvitse erityisiä ohjelmistoja SALME:n tuottaman tallenteen ja transkription käyttämiseksi.

- tiedot siitä, miten asianajajan ja asiakkaan välisen viestinnän luottamuksellisuus varmistetaan ennen videoneuvotteluja ja niiden aikana;

Asianajajan ja asiakkaan välisen videoyhteyden luottamuksellisuuden varmistamiseksi ei ole erityisiä sääntöjä. Asianajajat joko soittavat asiakkaalle tai käyttävät muita viestintäkanavia.

- tiedot kuulemisten järjestämistä ja toteuttamista koskevista käytännön järjestelyistä sekä tieto siitä, onko käytössä puheentunnistustekniikka;

Videoistunnon osallistujille lähetetään tarvittavat tiedot samassa yhteydessä kuin kutsu istuntoon. Istuntojen tallentamiseen käytetään puheentunnistustekniikkaa. Tekstiä ei näytetä osallistujille reaaliaikaisesti, vaan sitä käytetään istunnon tallentamiseen.

- tiedot asianosaisten ja heidän edustajiensa, vammaiset henkilöt mukaan lukien, mahdollisuudesta osallistua videoneuvotteluun;

Kaikki tarvittavat tiedot annetaan samassa yhteydessä kuin kutsu istuntoon. Tuomioistuin harkitsee muun muassa, onko henkilöiden mahdollista osallistua istuntoon videoyhteyden avulla (esimerkiksi kuulovammaisten ja niiden henkilöiden, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä välineitä). Viro tarjoaa mahdollisuuden osallistua [videokäsittelyyn henkilön asuinpaikkaa lähimpänä olevassa tuomioistuimessa tai valtion rakennuksessa](#).

- asianosaisten henkilöllisyyden tarkistamis- ja todentamismenetelmät;

Tuomioistuimet eivät nykyään käytä erillistä sähköisen tunnistamisen ratkaisua. Tuomioistuin voi esimerkiksi pyytää menettelyn osapuolta näyttämään henkilökorttinsa näytöllä, tai puolustusasianajaja voi vahvistaa, että asianomainen henkilö on oikea henkilö. Vaihtoehtoisesti tuomioistuin voi pyytää lähettämään asiakirjan tiedot ja/tai pyytää asianosaista lähettämään sähköisesti allekirjoitetun vahvistuksen.

- miten osapuolet voivat esittää kysymyksiä ja muuten osallistua mielekkäästi;

Tämä riippuu tilanteesta ja teknisestä ratkaisusta, jonka avulla henkilö osallistuu istuntoon. Useimmissa videoneuvotteluratkaisuissa on kädennostotoiminto tai mahdollisuus osallistua keskusteluun. Tuomioistuin ohjaa menettelyä ja antaa tarvittaessa mahdollisuuden esimerkiksi esittää kysymyksiä.

- miten osapuolet voivat käyttää oikeuttaan tulkkaukseen;

Tähän sovelletaan tulkkausta koskevia yleisiä sääntöjä. Tulkki voi osallistua videoyhteydellä.

Siviiliprosessilain 32–36 §:

32 §. Tuomioistuimen työkieli

1) Oikeutta käydään ja toimistoasiat hoidetaan viron kielellä.

2) Istunnon ja muiden menettelyjen pöytäkirjat laaditaan viron kielellä. Tuomioistuin voi vironkielisen käännöksen lisäksi sisällyttää pöytäkirjaan istunnossa annetun todistuksen tai lausunnon sillä kielellä, jolla se on annettu, jos tämä on tarpeen vieraskielisen lausunnon oikeellisuuden varmistamiseksi.

[RT I 2008, 59, 330 - voimaantulo 1.1.2009.]

33 §. Vieraskieliset asiakirjat oikeudenkäynneissä

1) Jos osapuolen tuomioistuimelle esittämä vaatimus, vetoamus, hakemus, valitus, muutoksenhaku tai vastalause ei ole vironkielinen, tuomioistuin vaatii asiakirjan jättäneen henkilöä toimittamaan vironkielisen käännöksen tuomioistuimen asettamaan määräaikaan mennessä. Jos asianosaisten tuomioistuimelle esittämä asiakirjatodiste ei ole vironkielinen, tuomioistuin edellyttää, että asiakirjan tuottanut henkilö toimittaa sen

vironkielisen käännöksen tuomioistuimen asettamaan määräaikaan mennessä, paitsi jos asiakirjan kääntäminen olisi asiasisällön tai määrän kannalta kohtuutonta eivätkä menettelyn muut osapuolet vastusta todisteiden vastaanottamista muulla kuin viron kielellä.

2) Tuomioistuin voi vaatia, että valantehnyt kääntäjä tai notaari todistaa käännöksen oikeaksi tai varoittaa kääntäjää tietoisesti tehtyyn väärään käännökseen liittyvästä vastuusta.

3) Jos käännöstä ei toimiteta määräaikaan mennessä, tuomioistuin voi jättää huomiotta sille toimitetun vaatimuksen, vetoomuksen, esityksen, hakemuksen, muutoksenhaun, vastalauseen tai asiakirjatodisteen.

4) Tuomioistuin järjestää oikeudenkäyntimääräyksen käännöksen vieraalle kielelle asianosaista varten ainoastaan asianosaisen pyynnöstä ja edellyttäen, että asianosaisella ei ole edustajaa menettelyssä ja että hänelle on myönnetty taloudellista tukea käännöskulujen maksamiseen. [Tuomioistuin järjestää oikeudellisen määräyksen kääntämisen lain 34 §:n 4 momentissa tarkoitetulle henkilölle](#) Viron valtion puolesta riippumatta siitä, onko henkilöllä edustaja tai onko hänelle myönnetty taloudellista tukea.

[RT I 2008, 59, 330 – voimaantulo 1.1.2009.]

34 §. Tulkin tai kääntäjän osallistuminen menettelyyn

1) Jos asianosaisella ei ole viron kielen taitoa eikä hänellä ole edustajaa menettelyssä, tuomioistuin kutsuu mahdollisuuksien mukaan tulkin tai kääntäjän avustamaan menettelyssä asianosaisen aloitteesta tai omasta aloitteestaan. Tällaisen avun hankkimista ei vaadita, jos tuomioistuin ja muut menettelyn osapuolet ymmärtävät kyseisen osapuolen edustajia.

[RT I 2008, 59, 330 – voimaantulo 1.1.2009.]

2) Jos tuomioistuin ei pysty hankkimaan tulkkia tai kääntäjää viivytyksettä, tuomioistuin antaa määräyksen, jolla se ohjaa tulkkia tai kääntäjää tarvitsevaa asianosaista varmistamaan tulkin tai kääntäjän tai vironkielentaitoisen edustajan avun tuomioistuimen asettamassa määräajassa. Tuomioistuimen vaatimuksen noudattamatta jättäminen ei estä tuomioistuinta ratkaisemasta asiaa. Jos kantaja ei noudata vaatimusta, tuomioistuin voi hylätä kanteen.

3) Ennen kuin tulkki tai kääntäjä ryhtyy tulkkaamaan tai kääntämään menettelyssä, häntä varoitetaan väärään tulkkaukseen tai kääntämiseen liittyvästä vastuusta ja hän allekirjoittaa asianmukaisen vakuutuksen. Varoittaminen ei ole tarpeen, jos tulkki tai kääntäjä on antamassaan valassa vakuuttanut tulkkaavansa tai kääntävänsä asianmukaisesti ja valantehneitä kääntäjiä koskevassa laissa säädettyjen sääntöjen mukaisesti.

4) Tulkin tai kääntäjän käyttämisestä on huolehdittava suljettuun laitokseen sijoittamista ja edunvalvojan määräämistä koskevassa menettelyssä.

[RT I 2008, 59, 330 – voimaantulo 1.1.2009.]

5) Tulkkia ei hankita menettelyn osapuolen sopimusperusteiselle edustajalle tai avustajalle.

[RT I 2008, 59, 330 – voimaantulo 1.1.2009.]

35 §. Tulkkaus- tai käännöspalvelun järjestäminen kuuroille, mykille tai kuuromykille asianosaisille

Jos menettelyn osapuoli on kuuro, mykkä tai kuuromykkä, menettelyn kulku välitetään hänelle kirjallisesti tai menettelyyn otetaan mukaan tulkki tai kääntäjä.

36 §. Viroa taitamattoman henkilön vala ja allekirjoitettu vakuutus

1) Viroa taitamaton henkilö vannoo osaamallaan kielellä valan tai antaa allekirjoitetun vakuutuksen siitä, että häntä on varoitettu hänen vastuustaan.

2) Allekirjoitettu vakuutus annetaan vironkielisestä vala- tai varoitustekstistä, joka käännetään henkilölle ennen allekirjoittamista.

- miten varmistetaan mahdollisuus tarkastella tai esittää fyysisiä todisteita videoneuvottelun aikana;

Menettelyn osapuolet voivat esittää fyysisiä todisteita kaikkia sähköisiä viestintäkanavia käyttäen. Todisteet voidaan esittää osallistujille kuulemisen aikana jakamalla tarvittavat asiakirjat näytöllä (käytettävän teknisen

ratkaisun mahdollisuuksien mukaan).

3. Kansallinen lainsäädäntö videoneuvotteluista rikosasioissa

17 artiklan 1 kohdan b alakohta – kansallinen lainsäädäntö videoneuvotteluista rikosasioissa

Etätutkinnasta rikosoikeudellisissa menettelyissä säädetään rikosprosessilain 69 §:ssä.

69 §. Etäkuuleminen

1) Menettelyviranomaisen voi järjestää henkilölle etäkuulemisen, jos kuuleminen paikan päällä on monimutkaista tai kohtuuttoman työlästä tai jos etäkuuleminen on tarpeen henkilön etujen suojaamiseksi. [RT I, 6.5.2020, 1 – voimaantulo 7.5.2020.]

2) Rikosprosessilaissa etäkuulemisella tarkoitetaan

1. sellaisen teknisen ratkaisun käyttämistä, jonka tuloksena kuultavan todistajanlausunto tai muu lausunto nähdään ja kuullaan suoraan suoratoistona ja hänelle voidaan esittää kysymyksiä

2. puhelimitse tapahtuvaa kuulemistä, jolloin kuultavan todistajanlausunto tai muu lausunto kuullaan suoraan ja hänelle voidaan esittää kysymyksiä.

[RT I, 6.5.2020, 1 – voimaantulo 7.5.2020.]

3) [Kumottu – RT I, 6.5.2020, 1 – voimaantulo 7.5.2020.]

4) Etäkuulemisen raporttiin kirjataan maininta siitä, että todistajaa on varoitettu kieltäytymästä lausunnon antamisesta ilman lakisääteistä perustetta ja antamasta tietoisesti väärää lausuntoa.

[RT I 2004, 46, 329 – voimaantulo 1.7.2004.]

5) Jos toisessa maassa olevan henkilön kuuleminen edellyttää kyseisen toisen maan oikeusviranomaisen apua, noudatetaan lain 489⁴¹ §:n säännöksiä, jos kuuleminen tapahtuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisen yhteistyöjärjestelyn mukaisesti. Muissa tilanteissa noudatetaan lain 468 §:n säännöksiä.

[RT I, 11.3.2023, 2 – voimaantulo 1.5.2023.]

6) Kyseisestä politiikan alasta vastaava ministeri voi asettaa tarkempia vaatimuksia etäkuulemisen järjestämiselle.

- tiedot menettelyvaatimuksista, joiden perusteella sallitaan videoneuvottelun tai muun etäviestintätekniikan käyttö kuulemisessa;

Todistajien etäkuulemiseen sovelletaan todistajien kuulemiselle asetettuja yleisiä vaatimuksia, eikä todistajan etäkuulemiseen tarvita erillistä suostumusta.

Oikeudenkäynneissä etätutkinta puhelimitse on sallittua vain todistajan suostumuksella.

Rikosprosessilain 287 §. Todistajien kuuleminen

1) Todistajaa, jolle on määrätty salanimi, käsitellään puhelimitse rikosprosessilain 67 §:n 5 momentissa ja 69 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädettyjen sääntöjen mukaisesti. Osapuolet esittävät kysymyksensä tällaiselle todistajalle tuomarin välityksellä.

2) Tuomioistuimien voi asianosaisen esityksestä tai omasta aloitteestaan sallia rikosprosessilain 69 §:ssä säädettyjen sääntöjen mukaisen etäkuulemisen tai käyttää väliseinää, joka estää syytettyä näkemästä todistajaa.

Puhelimitse tapahtuva kuuleminen on tämän pykälän 4 momentissa säädettyä tilannetta lukuun ottamatta sallittu vain syytetyn suostumuksella.

- tiedot siitä, miten epäillyn, syytetyn, tuomitun tai henkilön, jota asia koskee (ks. määritelmä asetuksen (EU) 2018/1805 2 artiklan 10 kohdassa) mahdollisuus käyttää tarvittavaa videoneuvotteluinfrastruktuuria varmistetaan, vammaiset henkilöt mukaan lukien;

Kaikki tarvittavat tiedot annetaan samassa yhteydessä kuin kutsu istuntoon. Tuomioistuimien harkitsee muun muassa, onko henkilöiden mahdollista osallistua istuntoon [videoyhteyden avulla](#) (esimerkiksi kuulovammaisten

ja niiden henkilöiden, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää sähköisiä välineitä). Viro tarjoaa mahdollisuuden osallistua istuntoon henkilön asuinpaikkaa lähimpänä olevassa tuomioistuimessa tai valtion rakennuksessa.

- tiedot siitä, miten asianajajan ja asiakkaan välisen viestinnän luottamuksellisuus varmistetaan ennen videoneuvottelun avulla tapahtuvaa kuulemistä ja sen aikana;

Asianajajan ja asiakkaan välisen videoyhteyden luottamuksellisuuden varmistamiseksi ei ole erityisiä sääntöjä. Käytännössä asianajajat joko soittavat asiakkaalle tai käyttävät menettelyssä muita viestintäkanavia.

- tiedot siitä, miten huoltajille tai muille asiaankuuluville aikuisille tiedotetaan lapsen haastattelusta videoneuvottelun tai muun etäviestintätekniikan avulla – miten lapsen etu otetaan huomioon;

Lapsen etäkuulemiseen sovelletaan lapsen edun huomioimisen yleisiä vaatimuksia. Menettelyn toteuttaja, lastensuojeluviranomainen, sosiaalityöntekijä, opettaja tai psykologi arvioi muun muassa etäkuulemisen soveltuvuutta lapsen kuulemiseen.

70 §. Alaikäisen todistajan kuulemista koskevat erityissäännöt

1) Menettelyviranomainen voi edellyttää lastensuojeluviranomaisen, sosiaalityöntekijän, opettajan tai psykologin läsnäoloa alaikäistä todistajaa kuullessaan.

[RT I, 11.7.2013, 1 - voimaantulo 1.9.2013.]

2) Jos menettelyviranomainen ei ole saanut asianmukaista koulutusta, alaikäisen kuulemisessa on käytettävä lastensuojeluviranomaisen, sosiaalityöntekijän, opettajan tai psykologin apua, jos

[RT I, 11.7.2013, 1 - voimaantulo 1.9.2013.]

1. todistaja on alle 10-vuotias ja toistuva kuuleminen voi vaikuttaa haitallisesti alaikäisen henkiseen hyvinvointiin
2. todistaja on alle 14-vuotias ja kuuleminen koskee perheväkivaltaa tai seksuaalista hyväksikäyttöä
3. todistajalla on puhe- tai aistivamma, kehitysvamma tai mielenterveyden häiriöitä.
tiedot siitä, säädetäänkö kansallisessa lainsäädännössä kuulemisten tallentamisesta ja jos säädetään, tiedot tallenteiden säilyttämisestä ja levittämisestä; tiedot siitä, käytetäänkö puheentunnistustekniikkaa;

Esitutkimamenettelyssä ei ole velvollisuutta tallentaa istuntoja. Menettelyn suorittaja päättää, onko se tarpeellista ja perusteltua. Jos istunto tallennetaan, tallennetta säilytetään rikosasian aineiston yhteydessä.

Tuomioistuimet käyttävät SALME-ohjelmistoa (puheentunnistusteknologiaa).

148 §. Tutkintaa tai muuta menettelyä koskevan kertomuksen liite

1) Sen lisäksi, että todisteita koskevat tiedot esitetään tutkinnan tai muun menettelyn raportissa, ne voidaan tarvittaessa tallentaa valokuvana, filmimateriaalina, ääni- tai videotallenteena, piirustuksena tai muulla havainnollisella tavalla.

2) Valokuva, piirustus tai muu havainnollistava aineisto liitetään yhdessä raportin kanssa rikosasian aineistoon, kun taas filmimateriaali ja ääni- tai videotallenteet pakataan rikosasian aineiston mukana ja säilytetään sen osana.

Istunnot nauhoitetaan, ja tuomioistuin voi myös päättää videoida istunnon tai sen osia. Kirjaamisveloitteen poikkeuksista on säädetty rikosprosessilain 156 §:n 4 momentissa.

156 §. Istunnon ääni- ja videotallenne

1) Istunnot nauhoitetaan. Tuomioistuin voi myös videoida istunnon tai sen osia.

[RT I, 31.5.2018, 2 - voimaantulo 1.1.2019.]

2) Jos tuomioistuimen istunto tai menettely nauhoitetaan tai videoidaan, tuomioistuin voi käyttää tallennetta vastaavan menettelyn pöytäkirjan täydentämiseen ja täsmentämiseen.

3) Ääni- tai videotallenteen korjaaminen ei ole sallittua.

4) Istunto voidaan päättää jättää tallentamatta, jos

1. välittömästi ennen istuntoa tai istunnon aikana ilmenee, että tallentaminen on teknisesti mahdotonta ja jos tuomioistuin on vakuuttunut siitä, että istunnon pitäminen ilman tallentamista on tarkoituksenmukaista ja oikeudenkäynnin osapuolten etujen mukaista
2. istunto järjestetään tuomioistuimen tilojen ulkopuolella
3. istunto pidetään tuomioistuimen ratkaisun julistamiseksi asiassa
4. kyseessä on korkeimman oikeuden istunto.

[RT I, 31.5.2018, 2 - voimaantulo 1.1.2019.]

5) Istuntojen nauhoitus tai videotallennus suoritetaan digitaalisessa muodossa.

[RT I, 23.2.2011, 1 - voimaantulo 1.9.2011.]

- tiedot kansallisen lainsäädäntönne mukaisista käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, joita epäilty, syytetty, tuomittu tai henkilö, jota asia koskee, voisi käyttää, jos digitalisointiasetuksen 6 artiklassa säädettyjä vaatimuksia tai takeita ei noudateta;

Oikeudenkäyntimenettelyn osapuoli voi pyytää saada käyttää 6 artiklassa säädettyjä oikeuksia menettelyn aikana, mutta jos tuomioistuin ei tähän suostu, siitä ei voida tehdä valitusta oikeudenkäynnin aikana. Päätökseen voidaan hakea muutosta rikosprosessilain 318 §:n perusteella.

- tiedot jäsenvaltiossa saatavilla olevasta videoneuvotteluteknologiasta tai yleisimmin käytetystä videoneuvottelualustasta/-ratkaisusta;

Käytössä ovat Skype (tavanomainen), Cisco (paikan päällä käytettävä ja turvallisin ratkaisu) ja Microsoft Teams.

- tiedot kuulemisen järjestämistä ja suorittamista koskevista käytännön järjestelyistä; mihin viranomaiseen tulisi ottaa yhteyttä; onko yhteydenotolle tähän viranomaiseen erityisiä vaatimuksia (esim. tarvittavien tietojen toimittaminen);

Jos kuuleminen järjestetään oikeudenkäynnin yhteydessä, se toteutetaan eurooppalaisen tutkintamääräyksen perusteella (syyttäjänviraston ja tuomioistuimen järjestämänä).

- käytetäänkö kuulemisissa puheentunnistusteknologiaa;

Tuomioistuimet käyttävät SALME-ohjelmistoa (puheentunnistusteknologiaa). Virossa kaikki istunnot nauhoitetaan. Tuomioistuimen on päätettävä, tehdäänkö tallenteesta transkriptio vai tuotetaanko tallenne, joka sisältää sekä tekstiä että osan äänitallenteesta.

- miten epäilty, syytetty, tuomittu tai henkilö, jota asia koskee, tunnistetaan ja miten hänen henkilöllisyytensä todennetaan;

Tuomioistuimet eivät nykyään käytä erillistä sähköisen tunnistamisen ratkaisua. Tuomioistuin voi esimerkiksi pyytää menettelyn osapuolta näyttämään henkilökorttinsa näytöllä, tai puolustusasianajaja voi vahvistaa, että asianomainen henkilö on oikea henkilö. Vaihtoehtoisesti tuomioistuin voi pyytää lähettämään asiakirjan tiedot ja/tai pyytää asianosaista lähettämään sähköisesti allekirjoitetun vahvistuksen.

- miten epäilty, syytetty, tuomittu tai henkilö, jota asia koskee, voi esittää kysymyksiä ja muutoin osallistua mielekkäästi;

Tämä riippuu tilanteesta ja teknisestä ratkaisusta, jonka avulla henkilö osallistuu. Useimmat videoneuvotteluratkaisut tarjoavat kädennostotoiminnon tai mahdollisuuden osallistua keskusteluun. Jos tuomioistuin ohjaa menettelyä, tuomioistuin antaa mahdollisuuden esimerkiksi esittää kysymyksiä.

- miten epäillyllä, syytetyllä, tuomitulla tai henkilöllä, jota asia koskee, on oikeus tulkkiin;

Tähän sovelletaan tulkkausta koskevia yleisiä sääntöjä.

10 §. Rikosoikeudellisten menettelyjen kieli

1) Rikosoikeudellisten menettelyjen kieli on viro. Menettelyviranomaisen, menettelyn osapuolten ja

oikeudenkäynnin pääasiallisten osapuolten suostumuksella rikosoikeudellinen menettely voidaan toteuttaa myös muulla kielellä edellyttäen, että viranomainen ja asianomaiset osapuolet hallitsevat kyseisen kielen.

2) Epäillyille, syytetyille, uhreille, vastaajille siviilioikeudellisessa menettelyssä ja kolmansille osapuolille, jotka eivät ole viron kielen taitoisia, hankitaan tulkki tai kääntäjä. Jos asiasta on epäilyksiä, menettelyä hoitava viranomainen varmistaa asianomaisen henkilön viron kielen taidon. Jos viron kielen taitoa ei ole mahdollista varmistaa tai jos se osoittautuu riittämättömäksi, henkilö saa tulkin tai kääntäjän apua.

[RT I, 6.1.2016, 5 - voimaantulo 16.1.2016.]

3) Epäillylle tai syytetyille tarjotaan viipymättä tulkkaus, ja asiakirjoista toimitetaan kirjalliset käännökset kohtuullisessa ajassa siten, että vältetään kielteisiltä vaikutuksilta henkilön puolustautumisoikeuden käyttöön.

[RT I, 4.10.2013, 3 - voimaantulo 27.10.2013.]

4) Jos tämän pykälän mukaisen käännöksen tai osittaisen käännöksen toimittamisesta kieltäydytään, henkilö voi riitauttaa kyseisen päätöksen lain 228 tai 229 §:n säännösten mukaisesti tai lain 15 luvun nojalla.

[RT I, 6.1.2016, 5 - voimaantulo 16.1.2016.]

- miten estetään tuntemattomien tahojen luvaton pääsy arkaluonteisiin tietoihin tai tietovirtoihin;

Menettelyyn liittyvät asiakirjat ovat menettelyn asianosaisten nähtävissä. Asiakirjoja voi käyttää julkisen E-toimik-portaalin kautta suojattujen todennusratkaisujen (henkilökortti, mobiili-ID ja smart-ID) avulla. Asianosaisille lähetetään yksilöllinen kutsu ja linkki istuntoon. Useimmissa tapauksissa istunnot ovat avoimia yleisölle; näin ollen ei tarvita lisäturvatoimenpiteitä. Käytettävän ohjelmiston avulla on mahdollista seurata, että istuntoon osallistuvat vain kutsutut. Jos asia on luottamuksellinen tai on tärkeää varmistaa, että henkilö osallistuu videoneuvottelun kautta yksin, tuomioistuimien voi määrätä, että osapuoli voi osallistua istuntoon etänä ainoastaan (häntä lähimpänä sijaitsevassa) oikeustalossa.

4. Siviili- ja kauppaoikeudellisiin menettelyihin liittyvät maksut

Asetuksen 17 artiklan 1 kohdan c alakohta - Siviili- ja kauppaoikeudellisiin menettelyihin liittyvät maksut.

- menettelyt, joista säädetään asetuksissa (EY) N:o 1896/2006, (EY) N:o 861/2007, (EU) N:o 655/2014 ja (EY) N:o 805/2004;
- tunnustamista, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista tai tunnustamisesta kieltäytymistä koskevat menettelyt, joista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa (EU) N:o 650/2012, (EU) N:o 1215/2012 ja (EU) N:o 606/2013 sekä neuvoston asetuksissa (EY) N:o 4/2009, (EU) 2016/1103, (EU) 2016/1104 ja (EU) 2019/1111;

Kun eurooppalaista maksamismääräystä koskeva hakemus jätetään virolaiselle tuomioistuimelle, valtion maksu on samansuuruinen kuin jätettäessä kansallinen hakemus. Kun eurooppalaista maksamismääräystä koskeva hakemus jätetään virolaiselle tuomioistuimelle, valtion maksu on samansuuruinen kuin jätettäessä kansallinen hakemus eli 3 prosenttia kokonaissaatavasta (vaadittavasta summasta eli pää- ja sivuvaatimusten summasta) mutta vähintään 65 euroa.

Kun nopeutettu maksamismääräysmenettely muutetaan tavalliseksi oikeudenkäyntimenettelyksi (kannemenettelyksi), tuomioistuinvaatimuksesta maksetaan valtion lisämaksu siltä osin kuin se ylittää nopeutettua maksamismääräysmenettelyä koskevan hakemuksen jättämisestä maksetun valtion maksun. Kannemenettelyssä valtion maksun määrä riippuu vaadittavasta summasta. Esimerkiksi enintään 350 euron saatavaa koskevasta kanteesta perittävä valtion maksu on 100 euroa, 351–500 euron saatavasta 140 euroa, 501–750 euron saatavasta 175 euroa jne.

Haettaessa eurooppalaista vähäisiin vaatimuksiin sovellettavaa menettelyä virolaiselta tuomioistuimelta on maksettava samansuuruinen valtion maksu kuin kansallisen hakemuksen jättämisestä. **Valtion maksun** suuruus riippuu vaadittavasta summasta. Esimerkiksi 500 euron saatavaa koskevasta vaatimuksesta maksettava valtion maksu on 140 euroa, 1 000 euron saatavasta 245 euroa, 1 500 euron saatavasta 280 euroa ja 2 000 euron saatavasta 315 euroa.

Tunnustamista, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista tai tunnustamisesta kieltäytymistä koskevat menettelyt

on vapautettu valtion maksusta.

- menettelyt, jotka liittyvät asetuksessa (EY) N:o 4/2009 säädettyjen otteiden, asetuksessa (EU) N:o 650/2012 säädetyn eurooppalaisen perintötodistuksen ja todistusten, asetuksessa (EU) N:o 1215/2012 säädettyjen todistusten, asetuksessa (EU) N:o 606/2013 säädettyjen todistusten, asetuksessa (EU) 2016/1103, säädettyjen todistusten, asetuksessa (EU) 2016/1104 säädettyjen todistusten ja asetuksessa (EU) 2019/1111 säädettyjen todistusten myöntämiseen, oikaisemiseen ja peruuttamiseen;

Näissä menettelyissä ei tarvitse maksaa valtion maksua, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

- ulkomaisen velkojan maksukyvyttömyysmenettelyssä asetuksen (EU) 2015/848 53 artiklan mukaisesti käynnistämät menettelyt;

Näissä menettelyissä ei tarvitse maksaa valtion maksua, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

- viestintä luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden taikka näiden edustajien sekä asetuksessa (EY) N:o 4/2009 ja asetuksessa (EU) 2019/1111 tarkoitettujen keskusviranomaisten tai direktiivin 2003/8/EY IV luvussa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten välillä;

Näissä menettelyissä ei tarvitse maksaa valtion maksua, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.

5. Sähköiset maksutavat

Asetuksen 17 artiklan 1 kohdan d alakohta - sähköiset maksutavat

Tämän osion tietojen pitäisi sisältää tiedot jäsenvaltiossanne käytettävissä olevista sähköisistä maksuvälineistä, kuten luottokorteista, pankkikorteista, verkkolompakoista ja pankkisiirroista. Tietojen olisi sisällettävä myös toimenpiteet, jotka jäsenvaltio on toteuttanut näiden sähköisten maksuvälineiden käytön mahdollistamiseksi. Jos pankkisiirto kuuluu jäsenvaltione maksutapoihin ja jos kaikilla viranomaisilla on yksi yhteinen pankkitili, jolle maksut suoritetaan, on ilmoitettava myös kyseisen pankkitilin tiedot. Tietojen olisi sisällettävä myös yksityiskohtaiset tiedot siitä, onko sähköisten maksutapojen käyttö rajattu vain tiettyihin menettelyihin (ja jos on, mihin menettelyihin) sekä mahdollisuudesta käyttää sähköisiä maksutapoja muihin tarkoituksiin, kuten tuomioistuimen määräämien sakkojen maksamiseen sekä asiantuntijoiden tai todistajien kustannuksiin.

Valtion maksu voidaan maksaa vain pankkisiirtona. Luottokorttimaksu ei ole sallittu. Kaikissa tuomioistuimelle suoritettavissa maksuissa saajana on valtiovarainministeriö. Maksumääräyksen saajaksi on laitettava valtiovarainministeriö (valtion viranomaisille ja valtion perustamille säätiöille maksettavan maksun saaja), ja lisäksi on ilmoitettava pankkitilinumero. Jokaisella viranomaisella on oma viitenumerosa, jonka perusteella Valtiokonttori siirtää maksetun summan oikealle viranomaiselle sähköisessä järjestelmässään.

Valtion maksut oikeudenkäynneissä suoritetuista toimista, osakepääomatalletuksista, vakuuksista ja takuista maksetaan valtiovarainministeriön tileille:

- SEB Pank - a/c EE571010220229377229 (SWIFT: EEUHEE2X)
- Swedbank - a/c EE062200221059223099 (SWIFT: HABAE2X)
- Luminor Bank - a/c EE221700017003510302 (SWIFT: RIKOEE22)
- LHV Pank - a/c EE567700771003819792 (BIC/SWIFT: LHVBE22).

Yleensä valtion maksut on suoritettava käyttäen tuomioistuimelta saatua yksilöllistä viitenumeroa. Jos maksaja ei ole saanut valtion maksun yksilöllistä viitenumeroa oikeudellisessa määräyksessä tai menettelyjärjestelmässä, viitenumeroa ei käytetä. Tällöin maksun yhteydessä on ilmoitettava sen toimen tarkka nimi, josta valtion maksu maksetaan. Viitenumeroa ei käytetä myöskään silloin, jos valtion maksu maksetaan ennen kuin toimen suorittamista pyydetään.

Kun asiakirja toimitetaan E-toimik-järjestelmän kautta, siihen liittyvät oikeudenkäyntikulut voidaan maksaa välittömästi pankkilinkin kautta. Lisäksi mukaan voidaan liittää maksumääräys jo maksetuista kustannuksista. Maksun voi suorittaa myös E-toimik-järjestelmän ulkopuolella järjestelmästä saatavalla yksilöllisellä viitenumeroilla. Julkisessa E-toimik-järjestelmässä pankkilinkin kautta suoritettavat maksut yhdistyvät välittömästi yksilölliseen viitenumeroon. Kaikki julkisessa E-toimik-järjestelmässä mainitut oikeudenkäyntikuluvaatimukset näkyvät myös veroviraston ja tullin sähköisen ympäristön valtion palkkio- ja vakuustilillä.

6. Ilmoitus hajautetun tietojärjestelmän varhaisesta käyttöönotosta

Asetuksen 17 artiklan 2 kohta – Ilmoitus videoneuvottelujen varhaisesta käyttöönotosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa

Viro voi soveltaa digitalisointiasetuksen 5 ja 6 artiklaa ennen toukokuun 1. päivää 2025.

7. Ilmoitus videoneuvottelujen varhaisesta käyttöönotosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa

Asetuksen 17 artiklan 2 kohta – Ilmoitus hajautetun tietojärjestelmän varhaisesta käyttöönotosta

Hajautettua tietojärjestelmää ei tässä vaiheessa voida käyttää ennen 26 artiklan 3 kohdan mukaisesti määritettyä soveltamispäivää.

8. Ilmoitus videoneuvottelujen varhaisesta käyttöönotosta rikosasioissa

Asetuksen 17 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettut viranomaiset

Kirjeessä pyydetään täsmentämään asetuksen (EU) 2023/2844 liitteissä I ja II lueteltujen säädösten nojalla toimivaltaiset viranomaiset, jos niitä ei ole jo ilmoitettu komissiolle kyseisten säädösten mukaisesti.

Viranomaisille tiedotetaan, jos tarvittavat valmistelut mahdollistavat sen (tekniset ratkaisut ovat riittävän valmiita). Luettelo viranomaisista lähetetään myöhemmin.

■ Päivitetty viimeksi: 12/05/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.